

UOT 1341 K 366 K

Ə. R. KƏRİMOVA

Heydər Əliyev adına AAHM

**KURSANTLARDA VƏTƏNPƏRVƏRLİK KEYFİYYƏTLƏRİNİN
FORMALAŞDIRILMASININ ƏSAS İSTİQAMƏTLƏRİ**

Kursantlarda vətənpərvərliyin formalaşdırılmasının məqsədi, mahiyyəti, mərhələləri və istiqamətləri haqqında məlumat verilir.

Kursantlarda vətənpərvərlik keyfiyyətlərinin formalaşdırılması vacib olduğu qədər də çətin və mürəkkəbdir. Bu ilk növbədə işin dəqiq istiqamətlərini müəyyənləşdirmək və kompleks pedaqoji fəaliyyət göstərməkdir. Bunun üçün həm müəllim, komandır, valideyn və cəmiyyətin üzərinə böyük vəzifələr düşür. Başqa sözlə, gənclərin hərbi-vətənpərvərlik tərbiyəsi ən aktual məsələdir.

Azərbaycan xalqının tarixində və taleyində müstəsna rolunu oynayan ümümmilliyet liderimiz, əbədiyaşar komandanımız Heydər Əliyevin vətənpərvərlik və ordu mövzusunda tövsiyələri hərəkətlərimizə əsas istiqamət olaraq daima qalmaqdadır:

- gəncləri müstəqilliyimiz prinsipinə sadıq olmaq ruhunda tərbiyə etmək;
- vətəni, torpağı və dövləti qorumaq;
- ölkəmizə, millətimizə və dövlətimizə sədaqət;
- müstəqilliyimizi möhkəmləndirmək, inkişaf etdirmək və yaşatmaq;
- Azərbaycanın elmini, mədəniyyətini, respublikamızın adını, şanını və şöhrətini dünyaya yaymaq.

Azərbaycan xalqı öz müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra onun vətənpərvərliyi azərbaycançılıq ideologiyası əsasında milli vətənpərvərlik məzmununu aldı. Bununla belə, milli vətənpərvərlik yalnız öz millətinin dəyərlərinə aludəçilik demək deyil. Milli əxlaqımızın mühüm hissəsini təşkil edən islami dəyərlərə hörmət milli vətənpərvərlik tərbiyəsinin inkişafında xüsusi rolunu oynayan bir amildir.

Milli dəyərlərimiz, ilk növbədə ana dilimizə hörmət və sədaqət ruhunda tərbiyənin mühüm tərkib hissəsidir və bu xalqımızın milli birliyi də müstəqilliyimiz dövründə daha geniş vüsət aldı. Öz azadlığına qovuşmağa can atan xalqımızın milli mənlilik şüuru, vətənpərvərlik hissləri məhz həmin dövrlərdə daha sürətlə inkişaf etməyə başladı.

Tarixi şəxsiyyətlər öz fəaliyyətləri ilə tarixdə dərin iz buraxır və ona görə yaddaşlarda qala bilirlər ki, onların nəzəri və əməli fəaliyyətlərində qırılmaz bir vəhdət olur.

Ümümmilliyet lider Heydər Əliyevin vətənpərvərlik və Azərbaycanda ordu quruculuğu üzrə fəaliyyətinə nəzər salsaq deyilənlərin əhəmiyyəti daha aydın olar.

Azərbaycanın iqtisadi güdrətinin möhkəmlənməsi, xalqın mədəniyyətinin və təhsilinin inkişafı, həmçinin, gənclərin hərbi xidməti məsələləri Ulu öndərin diqqət-nəzərində olmuş və vətənpərvərlik məsələsinə bu baxımdan yanaşmağın əhəmiyyətini vurğulamışdır.

Ümümmilliyet lider hər zaman vurğulayırdı ki, müəllimlər bütün qüvvə və bacarıqlarını doğma vətənə sədaqətli, hərtərəfli inkişaf etmiş, müstəqilliyimizi və dövlətçiliyimizi göz bəbəyi kimi qorumağa hazır olan nəslin yetişdirilməsinə sərf etməlidirlər.

Məlumdur ki, vətənpərvərlik insanda fədakarlıq, qəhrəmanlıq və məğlubedilməzlik hissi yaradır, apardığı mübarizəyə inam hissini gücləndirir.

Odur ki, kursantlarda hərbi-vətənpərvərlik tərbiyəsinə daha yaxşı aşılmaq üçün tədris olunan fənlər və ixtisas kurslarında hərbi məzmunlu vətənpərvərlik mövzuları daha da geniş verilsin.

Keçmiş Sovetlər Birliyi dövründə mövcud dərsləklərdə, dərslər vəsaitlərində və metodik ədəbiyyatda hərbi-vətənpərvərlik hissləri aşılacaq məlumatlar və hərbi məzmunlu biliklər məxvilik üzündən verilmirdi, yəni o zamana görə məqsədyönlü idi.

Artıq bu gün isə kursantların bir vətəndaş kimi böyüməsində ailənin, cəmiyyətin və mühitin rolu böyükdür, onlar ilk tərbiyəni ailədən alır. Burada onlar əxlaqi-mənəvi keyfiyyətləri, fiziki möhkəmliyi, əmək verdişlərini, davranış qaydalarını, bədii-estetik duyumu və s. kimi keyfiyyətləri qazanırlar.

Tərbiyənin əsas məqsədi kamil şəxsiyyət-insan-vətəndaş yetişdirməkdir. Vətəndaş tərbiyə etmək mənsub olduğu dövlətin inkişafı üçün çalışan, mənafeyini gözləyən, onun təhlükəsizliyi üçün məsuliyyət daşıyan, dövlətin cari və perspektiv işlərində iştirak edən insan yetişdirmək deməkdir.

İnsan fərd kimi doğulub, vətəndaş kimi fəaliyyət göstərərək tərbiyə-təhsil və əmək prosesində vətəndaş hazırlığı keçir. Əsl vətəndaş dedikdə, bilavasitə vətənə, dövlətə gərəkli fəaliyyəti ilə xidmət edən, böyük mənəvi keyfiyyətlərə malik olan insan nəzərdə tutulur. Vətəndaşlıq tərbiyəsinin mənbəyi ailədir. Təcrübə göstərir ki, ailədə vətəndaşlıq tərbiyəsi yalnız özbaşına axınla kor-koranə deyil, planlı, sistemli, məqsədli şəkildə təşkil olunmalıdır. Kursantların vətəndaşlıq tərbiyəsi dedikdə, yüksək əxlaqi-mənəvi keyfiyyətlərə yiyələnmə və şəxsiyyət kimi yetişmə nəzərdə tutulur.

Mənəviyyət tərbiyəsinə qiymətləndirmək üçün kursantlarda yaxşını pisdən ayırmaq, həqiqətə, ədalətə, insanlara-böyüklərə, ailə üzvlərinə hörmət etmək kimi insani keyfiyyətlər aşılanmalıdır.

Azərbaycan Respublikasında hüquqi, demokratik dövlət quruculuğu inkişaf etdikcə, vətənpərvərlik tərbiyəsinə, o cümlədən böyüməkdə olan nəslin hərbi-vətənpərvərlik tərbiyəsinə xüsusi diqqət yetirilir.

Böyük Atatürk deyirdi ki, sülh istəyən xalq hər bə hazır olmalıdır. Bu, çox dəyərli kəlamdır. Azərbaycan xalqı müharibəni arzulamır, həmişə sülhün, əmin-amanlığın tərəfdarı olmuşdur. Hərbi-vətənpərvərlik tərbiyəsində müvəffəqiyyət əldə etmək üçün məktəblərlə yanaşı, komandirlər də düzgün planlaşdırılmış və məqsədyönlü işləri müəyyənləşdirməli və icrasını nəzarətdə saxlamalıdırlar. Bu zaman tədbirlər arasında yaradılacaq əlaqə nəzərə alınmalı, işin təşkili əsaslandırılmalıdır.

Kursantların vətənpərvərlik tərbiyəsi ailədə, tərbiyə müəssisələrində və orta ümumtəhsil məktəbində uşaq və yeniyetmələrə verilən vahid tərbiyə işinin vacib tərkib hissəsidir.

Müstəqilliyini bərpa etmiş dövlətimizin ideologiyasının, həmçinin, azərbaycançılıq ideyasının gənclər arasında təbliğ olunması çox əhəmiyyətlidir.

Azərbaycanımız üçün əsl vətəndaş yetişdirmək böyük gələcəyimiz naminə ən mühüm vəzifə kimi təhsilimizin və mədəniyyətimizin qarşısında durur. Doğrudur, dövlətçilik, vətəndaşlıq təkcə hərbi məktəb dərslərində və ya hansısa əyani vəsaitlərdə əks olunmalı deyil, bütün təbliğat sahələrində sevgi və ehtiram hədəfinə çevrilməsi daha məqsədyönlü olardı.

Belə ki, bir vətəndaş olaraq marağımız və arzumuz hal-hazırda işğal altında olan torpaqlarımızı düşmən tapdağından xilas etməkdir. Bu baxımdan kursantlarla hər bir müəllim mütəmadi olaraq dərslərdə müxtəlif variantlarda qəhrəmanlıq nümunələrini göstərməklə, onlarda ruh yüksəkliyi və vətənpərvərlik hissi aşılamaq müqəddəs vəzifədir.

Kursantlara vətənpərvərlik duyğularını aşılayarkən fənn seçimi edilməməlidir, insanın ən ali və əzəli hisslərindən olan vətənpərvərlik hər kəsin doğulub boya-başa çatdığı elə, obaya, torpağa, vətəndaşı olduğu ölkəyə məhəbbətdən qaynaqlanır.

Azərbaycan xalqı bu günkü müstəqilliyini əldə edəndə kimi şox çətin yollardan keçmiş, itkilər vermiş və demək olar ki, hər ailə bu hissi və itkini yaşamışdır.

Bu günün müəllimi və zabıt heyyyəti Qarabağ uğrunda gedən döyüşlərdə iştirak etmiş, o hissləri yaşamış insanlardı, onlarda kursantlara vətənpərvərlik duyğularını aşılayarkən bu mövzuda söhbətlər aparırlar.

Məktəbə təhsil alan kursantlara Vətənimiz Azərbaycan haqqında, onun tarixi, mədəniyyəti, dövlətçiliyi və görkəmli şəxsiyyətləri, həmçinin, Azərbaycanın milli Qəhrəmanları haqqında məlumatlar mütəmadi çatdırılmalıdır. Vətənpərvərlik həm də Vətənin naminə çalışmaq, vətəni qorumağa hər an hazır olmaq, onun yolunda qəhrəmanlıqlar, fədakarlıqlar göstərmək, vətənin, xalqın hər bir uğuruna sevinməkdir. Bu hiss insanda anadangəlmə olsa da, bütün digər hisslər kimi tərbiyəyə möhtacdır və tərbiyə yolu ilə daha da möhkəmlənir.

Vətənpərvərlik insanı səciyyələndirən ən mühüm keyfiyyətlərdən olduğundan onun böyüməkdə olan nəsle aşılınması, yeniyetmə və gənclərin vətənpərvərlik ruhunda tərbiyəsi həmişə təlim-tərbiyə işinin ən mühüm istiqamətlərindən, məktəbin ən vacib vəzifələrindən olub.

Müasir dövrdə təhsilin qarşısında qoyulmuş fəal vətəndaşlar yetişdirmək vəzifəsi də məhz sistemli, ardıcıl aparılan vətənpərvərlik tərbiyəsinin nəticəsində reallaşdırılır.

Ulu öndər, müstəqil Azərbaycanın memarı və qurucusu Heydər Əliyev məhz buna görə də vətənpərvərlik tərbiyəsinə, gənclərin vətənpərvər ruhda böyüməsinə xüsusi əhəmiyyət verir və bunu çıxışlarında dönə-dönə tövsiyə edirdi.

Məlumdur ki, təlim-tərbiyə işinin bütün sahələrində və istiqamətlərində olduğu kimi vətənpərvərlik tərbiyəsinin əsası kursantlara əsasən ilk kursdan qoyulur və o sonrakı təlim pillələrində daha da inkişaf etdirilir. Bu mənada hərbi təhsil alan nəslin vətənpərvərlik tərbiyəsində hərbi təhsil müəllimlərinin və komandirlərin üzərinə böyük məsuliyyət düşür. Onlar məktəbə qədəm qoyan kursantların qəlbində elə ilk günlərdən Vətənə məhəbbət aşılamağa, onu güclü vətənpərvərlik hissəsinə çevirməyə çalışmalıdırlar. Kursantların vətənpərvərlik və vətənə məhəbbət hissi tərbiyəsinin ən vacib məqamlarından biri onların oxuduğu məktəbin adını uca tutmalarıdır.

Ölkəmizin hərbi tarixi haqqında sistemli şəkildə, kursantlara başa düşəcəyi tərzdə verilən məlumatlar da vətənpərvərlik tərbiyəsində mühüm rol oynayır. İstər dərslərdəki ayrı-ayrı mətnlərdə, istərsə də aparılan tərbiyəvi söhbətlər, tədbirlər zamanı verilən belə məlumatlardan kursantlar vətənimizin zəngin hərbi tarixi, xalqımızın zaman-zaman öz varlığını qorumaq üçün apardığı mübarizələr, azadlıq və müstəqillik uğrunda gedən mücadilələr haqqında biliklər əldə edir, bu biliklər əqidəyə çevrilərək onlarda vətənpərvərlik hisslərini daha da artırır.

Vətənpərvərlik tərbiyəsində xalqımızın qəhrəman oğulları, tarixi şəxsiyyətlər haqqında kursantlara verilən məlumatlar aşılanan biliklərə də güclü təsir qüvvəsinə malikdir.

Kursantlarla aparılan vətənpərvərlik tərbiyəsi işi onların vətənə məhəbbət və sədaqət ruhunda böyümələrinə, xalqımıza xas olan ən yaxşı mənəvi və əxlaqi keyfiyyətlərə yiyələnmələrinə müsbət təsir göstərir.